

ארגון רבני צהר
צהר לאתיקה

הרב יובל שרלו
ראש תחום אתיקה בצהר
טל. 052-7906483
ycherlow@gmail.com

רחוב המלאכה 1
לוד 71520
טל. 0523286269
פקס. 08-9152280

office@tzohar.org.il
www.tzohar.org.il

בס"ד ט באייר תשע"ו

17.5.16

עיקרי נייר עמדה על

היבטים אתיים של שידורים חיים מחדרי ניתוח

עקרונות היסוד:

- א. אתיקה ביסודה מעלה את החובה לשאול לא רק מה ניתן לעשות אלא גם מה "ראוי" לעשות. כמובן שהשאלה "מה ראוי" תלויה בשאלות רבות ומגוונות, אך ניתן להציב כמה עקרונות אתיים יסודיים לבחינת התופעה.
- ב. אחד העקרונות המקיפים האתיים הוא הערך הגדול של השקיפות. לשקיפות ערך אתי, בין כאשר מדובר באתיקה אישית – התייבבות מול המציאות האמיתית, הימנעות מהכחשה והדחקה כשיטת חיים, חשיפה לעובדות הממשיות, ובעיקר כאשר מדובר בהיבטים ציבוריים, בהם "אין דבר המחטא טוב יותר מאור השמש".
- ג. בשל נקודת המוצא הזו, גישת היסוד של חשיפת הנעשה בחדרי ניתוח, ובשאלה כיצד ניתוח מתקיים ומה מתרחש בו – היא **חיובית מאוד**, ויש **לתמוך** בכך.

תנאים והגבלות:

- ד. התמיכה החיובית העקרונית אינה מתירה לעצום את העיניים מפני הסכנות האתיות שיש בצילומים אלה, ועל אמצעי התקשורת העוסקים בכך להיות מודעים להיבטים אלה, ולפעול לאורם. כחבר ועדת הלסינקי העליונה לניסויים בבני אדם אני מוצא דמיון רב בין היבטים אתיים מסוימים של ניסויים אלה ובין הצילומים, ומעתיק חלק מעקרונות אלה גם לתחום הזה.
- ה. **טובת החולה:** עקרונות היסוד של האתיקה הרפואית הם אי-גרימת נזק וטובת החולה. גם ניתוחים מצולמים חייבים לעמוד בראש ובראשונה בשני עקרונות אלה, ואין להעדיף כל שיקול אחר של הטיפול הרפואי.
- ו. **מודעות לעוצמת הנושא:** צילומים אלה עשויים להשפיע השפעה ניכרת על הצופים בהם, ובתוכה גם הכרעה אם לעבור טיפול רפואי או להימנע ממנו. האחריות הגדולה צריכה לעמוד בפני מפקי התוכניות האלה, ולהתאמץ באופן חריג להציב את המציאות נקייה ככל האפשר ממניפולציות, מהצהבה, מעריכה מגמתית, ומאמצעים נוספים הנהוגים בתוכניות ריאליטי.

ארגון רבני צהר
צהר לאתיקה

הרב יובל שרלו
ראש תחום אתיקה בצהר
טל. 052-7906483
ycherlow@gmail.com

רחוב המלאכה 1
לוד 71520
טל. 0523286269
פקס. 08-9152280

office@tzohar.org.il
www.tzohar.org.il

ז. **הסכמה מדעת:** הביטוי הסכמה **מדעת** מדגיש כי לא די בקבלת הסכמת המטופל, אלא שהיא חייבת להינתן מתוך הבנה עמוקה של המשמעות המרובות של הסכמתו, למן המשמעות הרפואיות ועד לשאלות החשיפה התקשורתית.

ח. **שוויון:** כשם שבניסויים רפואיים אנו מדגישים כי גם המסרב להשתתף בניסוי זכאי לטיפול זהה לחלוטין למי שמסכים להשתתף בניסוי – העקרון הזה חייב להנחות גם את תוכניות חשיפת הניתוחים, וחובה להקפיד שלא תפגענה זכויותיו של המסרב להשתתף בצילומים. סוגיות תיירות המרפא והבעיות האתיות שהיא מעלה מלמדות שמדובר בעקרונות שחובה להגן עליהם.

המלצה:

לפתח את הצילומים הישירים מחדר הניתוח, ובד בבד לחייב את הקמתה של ועדה אתית ייחודית לנושא הצילומים, על פי המבנה המקובל של וועדות אתיות ותפקודן, כדי להבטיח שלא תצא קלקלה מצילומים אלה.